

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра філософії, політології, психології та права

СИЛАБУС
освітньої компоненти
Навчальна дисципліна
СОЦІОЛОГІЯ

Освітній рівень	перший бакалаврський	
Програма навчання	Вибіркова	
Галузь знань	13	Механічна інженерія
Спеціальність	133	Галузеве машинобудування
Освітня програма	Будівельна техніка та автомобілі	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	контрольна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Ханжи Володимир Борисович, д. філос. н., професор, професор кафедри філософії, політології, психології та права. vladkhan@odaba.edu.ua

В процесі вивчення даної дисципліни здобувачі вищої освіти ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ ПОНЯТТЯМИ СОЦІОЛОГІЇ, ВИЗНАЧЕННЯМ СУСПІЛЬСТВА ЯК СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ І ЦІЛІСНОЇ СИСТЕМИ, ВІДНОСИНАМИ НА МІКРО- ТА МАКСОСОЦІАЛЬНОМУ РІВНЯХ, ОСОБЛИВОСТЯМИ КОМУНІКАЦІЇ В СУСПІЛЬСТВІ.

Здобувачі вищої освіти мають орієнтуватися в особливостях соціальної диференціації та детермінантах формування цілісності суспільства, інтерпретувати проблеми класової, гендерної, расової нерівності, оптимізації та гармонізації соціальних відносин, коректно тлумачити та використовувати поняття індивіда, особистості, соціалізації, соціального інституту, соціальної нерівності тощо.

Основною метою викладення дисципліни «Соціологія» є формування у майбутніх спеціалістів здатності застосовувати основні закони сучасної соціологічної науки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, в професійній, науково-дослідній й соціальної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Будівельна техніка та автомобілі» здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні етапи розвитку соціологічної думки і сучасні напрями її розвитку;
- визначення суспільства як соціальної реальності і цілісної системи, що самоорганізується;
- основи соціальної диференціації та особливості її впливу на людину;
- основні соціальні інститути, що забезпечують розвиток суспільства;
- значення понять індивіда, особистості, соціалізації;
- соціальну природу праці;
- соціальні відносини, які формуються в трудовому колективі;

розуміти:

- сутність відносин між різними верствами населення;
- кореляцію процесів розвитку культури та суспільного життя;
- механізми виникнення і способи розв'язання соціальних конфліктів;
- взаємозв'язок галузі транспорту та інших соціальних інститутів;
- методика проведення соціологічних досліджень в медичній галузі.

вміти:

- аналізувати явища соціального життя;
- орієнтуватися у системі зв'язків промислової і транспортної галузей та соціального життя;
- визначати роль соціальних впливів на життєдіяльність особистості;
- орієнтуватися в реаліях економічного та політичного життя сучасного суспільства;
- підготувати і провести соціологічне дослідження.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійні ^а
1	2	3	4	6
1	Соціологія як наука про суспільство	2	2	3
2	Функції соціології	2	2	4
3	Історія соціологічних вчень	4	2	4
4	Соціальна структура суспільства та соціальні інститути	2	1	4
5	Соціальні норми та цінності	2	1	4
6	Соціологічна концепція особистості	2	1	4
7	Ідеї рівності та нерівності відносин в соціумі	2	1	4
8	Соціальна поведінка. Соціологія конфлікту	4	2	4
9	Соціальні причини незадоволеності життям та умови	2	1	4

	їхнього успішного подолання			
10	Соціалізація та її механізми	2	1	4
11	Методика і техніка соціологічних досліджень	2	1	3
12	Методи збору соціологічної інформації	2	1	4
	Всього	28	16	46

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання заліку з дисципліни «Соціологія» складає 60 і 100 балів відповідно і може бути досягнутий наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Контрольна робота	1	20	40
Поточний контроль знань:			
Усне опитування	2	40	60
Разом		60	100

Контрольна робота. Навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи з дисципліни «Соціологія» в одному семестрі. Зміст роботи пов'язаний із закріпленням теоретичних питань програми дисципліни «Соціологія»; контрольною роботою передбачено виконання двох теоретичних питань.

Поточний контроль знань здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять і оцінюється сумою набраних балів. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формах усного опитування (по два питання кожному здобувачу вищої освіти), а також співбесіди або дискусії.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) з тематики навчальної дисципліни.

Перелік рекомендованої літератури, підручників, нормативних, методичних матеріалів

Основна література

1. Історія соціологічної думки : навчальний енциклопедичний словник-довідник / за наук. ред. В. М. Пічі [Н.В. Коваліско, В.М. Онищук, Н.М. Цимбалюк та ін.]. – Львів: Новий Світ – 2000, 2020. – 687 с.
2. Козирєв М. П. Соціологія: підручник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 656 с.
3. Кузьменко Т. М. Соціологія. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2019. – 320 с.
4. Соціологія: підручник / За ред. докт. соціол. наук, проф. В. М. Пічі / Затвер. МОН України. – 5-те видання, стереотип. – Київ, 2022. – 276 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених; консультант-рецензент В. Паніотто. – К.: Дух і Літера, 2015. – 380 с., з іл.
2. Калашнікова Л. В. Організація діяльності соціологічних служб : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів]. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 192 с.
3. Соціальні технології: монографія / За ред. В.І. Подшивалкіної. – Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2014. – 546 с.
4. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. – 2-ге вид., доопр., доп. / За заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
5. Соціологія: підручник / За ред. Ю.Ф. Пачковського. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 418 с.
6. Соціологія управління: навчально-методичний посібник (для студентів для студентів факультету психології, політології та соціології) / О.В. Лефтеров, Т.М. Третьякова – Одеса : НУ «ОЮА», 2019. – 36 с.